บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3” มีผลสรุปของการวิจัย แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อย่างยั่งยืน การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะทางการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ 2) สังเคราะห์รูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) สังเคราะห์แนวทางการยกระดับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อย่างยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อแรก คือ 1) ศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่า ระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีระดับศักยภาพปานกลางในทุกประเด็น ได้แก่ ศักยภาพของผู้นำและการบริหารจัดการองค์กร ศักยภาพการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ศักยภาพการบริหารจัดการด้านการตลาด และศักยภาพการบริหารจัดการด้านการผลิตและการให้บริการ ทั้งนี้ ศักยภาพของผู้นำและการบริหารองค์กรของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีระดับศักยภาพมากที่สุด รองลงมา คือ วิสาหกิจชุมชนกับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพการบริหารจัดการการเงินของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีระดับศักยภาพมากที่สุด

ศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยว มีระดับศักยภาพมากที่สุด รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สำหรับศักยภาพการบริหารจัดการด้านการผลิตและการให้บริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีระดับศักยภาพมากที่สุด รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

นอกจากนี้ การวิจัยยังสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่สอง คือ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามประเภทของการท่องเที่ยวได้ดังต่อไปนี้

1) รูปแบบการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนตามอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสมของจังหวัดเชียงใหม่ คือ ธุรกิจชุมชนเชิงหัตถอุตสาหกรรมเพื่อการท่องเที่ยว โดยคนในชุมชนผลิตสินค้าและบริการ ใช้สินค้าและบริการเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว รวมถึงการท่องเที่ยวในลักษณะของการศึกษาเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชม เรียนรู้การผลิตสินค้าและบริการของท้องถิ่น ตลอดจนทำกิจกรรมร่วมกับคนในท้องถิ่น

2) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เหมาะสมของท้องถิ่น คือ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ โดยท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมธรรมชาติ วัฒนธรรม พักผ่อนหย่อนใจ และใช้เวลาส่วนหนึ่งในการศึกษาเรียนรู้เพื่อดูแลรักษาสุขภาพ การบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และรูปแบบหนึ่งคือ การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ โดยเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ และแบ่งเวลาส่วนหนึ่งในการบำบัดรักษาสุขภาพ

3) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ คือ การเที่ยวชมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน การศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของคนพื้นเมือง ตลอดจนวิถีชีวิตของชนเผ่า

4) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ คือ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาในการทำการเกษตรของชุมชนท้องถิ่น และการเยี่ยมชม ศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร ตลอดจนซื้อสินค้าและบริการทางด้านการเกษตร

5) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เหมาะสมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ คือ การศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิต ทรัพยากรของชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในลักษณะของศูนย์เรียนรู้ ซึ่งเป็นที่รวบรวมและถ่ายทอดประวัติศาสตร์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปั้นดินเผา และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ได้ทำกิจกรรมร่วมด้วย

5.2 แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อย่างยั่งยืน

5.2.1 การท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

1) แนวทางการเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์ต่ออุปทานการท่องเที่ยว ได้แก่ ศักยภาพของผู้นำและการบริหารจัดการองค์กร ชุมชนท่องเที่ยวควรมีการจัดระบบการบริหารงานในกลุ่มมีความชัดเจนโดยใช้หลักจัดวางคนให้เหมาะสมกับงาน สร้างเครือข่ายกับชุมชนการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนอื่น ศักยภาพด้านการเงินและบัญชี โดยนำการบันทึกบัญชีที่เป็นระบบ มีการคิดวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ขณะเดียวกันในด้านการตลาดควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ หากับหน่วยงานภาครัฐในการออกร้านเพื่อแนะนำสินค้าและบริการ ศักยภาพด้านการผลิตและการให้บริการ ควรให้ชุมชนจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย จัดทำแผนที่การท่องเที่ยวให้ชัดเจน

2) แนวทางการรักษาศักยภาพและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐทำการสำรวจทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนและเชื่อมโยงทรัพยากรกับการท่องเที่ยว จดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของทรัพยากรที่สำรวจและค้นพบ และสร้างความรู้ความเข้าใจตลอดจนทัศนคติของคนในชุมชนให้มองเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชน และการสร้างเครือข่ายกับชุมชนใกล้เคียงเพื่อช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน

3) กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชน โดยสร้างความรู้ความเข้าใจให้แต่ละคนในชุมชนได้มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยว กระตุ้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

5.2.2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) แนวทางการเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์ต่ออุปทานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในประเด็นของศักยภาพของผู้นำและการบริหารจัดการองค์กร กลุ่มท่องเที่ยวควรมีการจัดแบ่งโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ที่มีความชัดเจน โดยประธานจะต้องไม่รับทำงานหมดทุกอย่างแต่จะต้องให้คณะกรรมการกลุ่มมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำงาน ประธานจะต้องปรับเปลี่ยนหน้าที่มาเป็นการติดตามงานและกำกับดูแล ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับคณะกรรมการ โดยหาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาเป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม มีการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มตลอดและทำอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของการบริหารจัดการด้านการเงินต้องเข้าใจและเรียนรู้การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนด้านการท่องเที่ยว มีการบันทึกข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ การบริหารจัดการผลิตและบริการฝึกให้ชุมชนมีความรู้และความชำนาญด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว มีการเตรียมความพร้อมในด้านการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร และการใช้ภาษาต่างประเทศให้มีความชำนาญและคล่องแคล่ว

2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพและดูแลฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเด็นของการสำรวจศักยภาพและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเก็บไว้ในฐานข้อมูล ปลูกฝังความรักและความหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดและมอบไว้ให้แก่ชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลและรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ตลอดจนมีการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีความคุ้มค่า และไม่ทำลายเอกลักษณ์ของชุมชน

3) กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน โดยชุมชนในท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องบรรจุแผนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนไว้ในเทศบัญญัติในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน

5.2.3 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1) แนวทางการเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์ต่ออุปทานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในประเด็นของศักยภาพของผู้นำและการบริหารจัดการองค์กร โดยจัดแบ่งหน้าที่การทำงานให้ชัดเจน ปลูกฝังความมี Service Mind ให้กับบุคลากรของชุมชนที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพ การบริหารจัดการด้านการเงิน ฝึกทำบัญชีอย่างเป็นระบบ มีการคิดต้นทุนและผลตอบแทน การบริหารจัดการด้านตลาด มีช่องทางการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และทำการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ การบริหารจัดการด้านการผลิตและการให้บริการ จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ของชุมชน ให้ความสำคัญกับสถานที่และอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการให้บริการที่จะต้องสะอาดและมีความปลอดภัย

2) แนวทางการรักษาศักยภาพและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน โดยสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติของทรัพยากรในชุมชน จัดทำบันทึกรายละเอียดของสรรพคุณของพืชผักสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน ทำการจดลิขสิทธิ์ตำราทำการนวด เพื่อป้องกันการเลียนแบบและปลูกฝังความรักและความหวงแหนในทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

3) กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้กับคนในชุมชน กระตุ้นและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พยายามรณรงค์ให้ประชาชนหันมาเอาใจใส่และดูแลสุขภาพของตนมากยิ่งขึ้น

5.2.4 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) ศักยภาพของผู้นำและการบริหารจัดการ องค์กร โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบุคลากรของกลุ่มได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง สร้างขวัญกำลังใจอย่างเหมาะสม ศักยภาพการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี โดยการกระตุ้นและรณรงค์ให้สมาชิกเห็นความสำคัญของของการระดมหุ้น โดยให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ย การบริหารจัดการตลาดควรเร่งการสร้างเครือข่ายและการตลาดกับชุมชนท่องเที่ยวอื่น และมีการรวบรวมติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้า

2) แนวทางการรักษาศักยภาพและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน โดยอนุรักษ์วิธีการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม สร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของคนในชุมชนให้มองเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการทำการเกษตร

3) กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่คนในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวว่าเป็น

สิ่งที่ก่อให้เกิดรายได้และชื่อเสียงแก่ชุมชน มีการจัดตั้งกลุ่มทำหน้าที่บริหารจัดการตารางการท่องเที่ยวของชุมชน

5.2.5 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

1) แนวทางการเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์ต่ออุปทานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยการบริหารจัดการองค์กร มีการจัดแบ่งหน้าที่คนในการทำงานให้มีความชัดเจน จัดคนเข้าทำงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ การจัดการด้านการเงิน ควรมีการจัดแบ่งกลุ่มทางบัญชี มีการแจกแจงรายรับรายจ่ายที่ชัดเจน การจัดการด้านการตลาด ควรมีการทำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย จัดประชาสัมพันธ์สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ให้มีความหลากหลายและกว้างขวางขึ้น การบริหารจัดการด้านการผลิตและการบริการ ควรให้ชุมชนจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวในลักษณะของการถ่ายทอดความรู้เชิงประวัติศาสตร์และชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการเยี่ยมชมโบราณสถานให้กับนักท่องเที่ยว

2) แนวทางรักษาศักยภาพและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น สำรวจศักยภาพและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชน การบูรณปฏิสังขรณ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ตามเท่าที่ความสามารถของชุมชนจะกระทำได้ การระดมทุนเพื่อเก็บเป็นกองกลางในการบูรณะโบราณสถาน

3) กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยทำการกระตุ้นและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเจรจาร่วมกับกรมศิลปากรในการจัดโซนนิ่งการดูแลและความรับผิดชอบในโบราณสถาน กำหนดพื้นที่การดูแลให้มีความชัดเจน

5.3 อภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบศักยภาพการบริหารจัดการในภาพรวมของชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้น ทำให้ทราบแนวทางในการยกระดับการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยอาศัยแนวคิดการจัดการของ นันทิยา หุตานุวัตร และ ณรงค์ หุตานุวัตร (2550) โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการผลิตและการบริการ การตลาด การเงินและบัญชี ด้านบุคลากร ซึ่งกลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีดังนี้ Aref, Redzuan and Gill (2010) อธิบายว่าหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความสามารถให้เกิดนั้นแก่คนในชุมชน คือ การอบรม การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากผู้รู้ทั้งภายในและ

ภายนอกชุมชนให้กับบุคลากรในชุมชน รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จแก่การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในระยะยาวได้ จากการวิจัยสามารถสังเคราะห์รูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีความเกี่ยวโยงกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความเหมาะสมและความยั่งยืนได้ โดยชุมชนจะต้องจัดการการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมตามประเภทและบริบทของการท่องเที่ยว อันประกอบไปด้วย วิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ คือ การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมในการผลิตสินค้าร่วมกับคนในชุมชน ซึ่งรูปแบบการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จะมีการผลิตสินค้าและบริการเป็นตัวนำ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของชุมชนในลักษณะที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าและบริการ และเข้าไปเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน

สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมของจังหวัดเชียงใหม่ คือ การเยี่ยมชมวัฒนธรรมเพื่อศึกษาเรียนรู้ของชุมชน และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (2555) การจะส่งเสริมและสร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องมีบริบทและรูปแบบการท่องเที่ยวโดยการนำเอาวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมต่าง ๆ มาจัดการให้เกิดความน่าสนใจและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ตรงผ่านการเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว

ในส่วนของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เหมาะสมของของหวัดเชียงใหม่ คือ การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมธรรมชาติและใช้เวลาส่วนหนึ่งในการศึกษาเรียนรู้การดูแลรักษาสุขภาพ และบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ

ในส่วนของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสมของจังหวัดเชียงใหม่ คือ การศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตการทำเกษตรที่อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการใช้ชีวิตร่วมกับเกษตรกร

ในส่วนของแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างยั่งยืน ผลของการวิจัย ประกอบไปด้วย แนวทางการเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์ต่ออุปทานการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการการตลาด การบริหารจัดการการเงิน การบริหารจัดการการผลิตและการให้บริการ สอดคล้องกับ นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร (2550)การสร้างความเข้มแข็งทางธุรกิจชุมชนมีความสำคัญต่อความอยู่รอดและการเจริญเติบโตของชุมชน ดังนั้น จึงต้องใช้กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยกลยุทธ์การพัฒนามี 4 ด้าน คือ 1) กลยุทธ์การพัฒนา

ด้านบุคลากร 2) กลยุทธ์การพัฒนาด้านการเงิน 3) กลยุทธ์การพัฒนาด้านการตลาด และ 4) กลยุทธ์การพัฒนาด้านการผลิต สอดคล้องกับ นิศารัตน์ จุลวงษ์ (2553) ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพคนให้มีความรู้และความสามารถเพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

สำหรับประเด็นของแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จากผลการวิจัย จะเกี่ยวข้องกับการรักษาฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ สุทธิดา ศิริบุญหลง (2554) การพัฒนาที่ยั่งยืนรวมความถึง 3 ด้าน คือเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันโครงการพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอะไรที่ไกลกว่าเพียงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคม เพื่อลดการบริโภคทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมลงไปในระดับที่ยังรักษาความสมดุลที่ดีทำให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยไม่ทำลายล้างอย่างที่ผ่านมา และยังทำกันอยู่หลายแห่งให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน อยู่ดีกินดีและอยู่เย็นเป็นสุข

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า ศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการตลาด การบริหารจัดการด้านการเงิน และการบริหารจัดการด้านการผลิตและการให้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ จะต้องทำการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยเริ่มจากการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการองค์กร โดยการจัดแบ่งหน้าที่ต้องมีความชัดเจน ผู้นำกลุ่มจะต้องมีการกระจายอำนาจให้สมาชิกทำหน้าที่อย่างทั่วถึง ไม่รวบอำนาจหน้าที่ไว้ที่ตนเองฝ่ายเดียว มีการจัดคนเข้าทำงานให้เหมาะสมความรู้และความสามารถ

ในด้านการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ควรสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับสมาชิก ได้เน้นถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชีโดยเฉพาะการบันทึกรายการรับและรายการจ่ายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการนำข้อมูลจากการบันทึกทางการบัญชีมาทำการคิดวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนเพื่อจะได้นำไปใช้ประกอบการวางแผนในการขับเคลื่อนและพัฒนาการท่องเที่ยว

ในส่วนของการบริหารจัดการด้านการผลิตและการให้บริการ เน้นการกระตุ้นและจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชน โดยการจัดโปรแกรมด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย การเตรียมทรัพยากรการท่องเที่ยวให้พร้อมในการที่จะรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ มัคคุเทศก์ เป็นต้น

สำหรับการบริหารจัดการด้านการตลาด ควรมีช่องทางในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย การมีมัคคุเทศก์ที่สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารและให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและชัดเจน